

La vida imita l'art

Text > DAVID IGLÉSIAS

«La vida imita l'art molt més que l'art imita la vida.» Aquesta afirmació de l'escriptor irlandès Oscar Wilde defineix molt bé l'aportació estètica d'Isaac Cervera en el procés d'artistització dels entorns del Port de la Selva. Aquest procés el va definir el filòsof Alain Roger per explicar el fenomen culturitzador del paisatge, en el sentit que la percepció que en tenim prové principalment del nostre coneixement anterior, après moltes vegades a partir de les imatges dels gravats i, sobretot, de les fotografies.

En un poble de pescadors, aïllat del país fins al 1912, l'any de construcció de la carretera, la producció d'imatges devia ser escassa, i encara ho devia ser més la producció d'imatge fotogràfica, vinculada inicialment al progrés de les societats industrialitzades. Per això, no és d'estranyar que al Port de la Selva no s'establís cap estudi fotogràfic i que les visites de fotògrafs ambulants fossin escasses en la segona meitat del segle XIX. Un fet molt diferent del que passava en altres poblacions costaneres, com ara Sant Feliu de Guíxols o Palamós, obertes al mar però connectades amb l'interior, on la presència de fotògrafs va ser notable. Ara sabem que el Port de la Selva va salvar les seves imatges més remotes gràcies a l'afecció per la fotografia d'Isaac Cervera Cané, un personatge vinculat a la modernitat i a la cultura que va adop-

tar la fotografia com a mitjà per documentar el seu món.

Són fotografies que mostren un interès pel paisatge enlluernador que ofereix el territori, i també per les persones que protagonitzen la gesta diària de la supervivència. Cal entendre aquestes imatges dins la concepció naturalista del paisatge que defineix, entre d'altres, Giner de los Ríos, que considera l'home com un element més inserit a la naturalesa, la qual cosa s'ajusta molt a una població dedicada a la pesca, en què la identificació amb el mar és absoluta.

A part d'això, són fotografies que, transportades al paper, s'allunyen del seu propòsit inicial, la contemplació tridimensional que oferia l'estereoscòpia i, per tant, traeixen la realitat compositiva original. També cal tenir en compte que el consum d'aquestes fotografies es limitava a l'àmbit familiar. Això permetia que els amateurs treballessin amb més llibertat a redós de la vida quotidiana i de la immediatesa dels esdeveniments personals i col·lectius. Els autors oferien un relat molt més proper i verídic de l'època, alhora que indagaven en una nova estètica més desimbolta, menys convencional i deslligada dels cànons formals de la imatge comercial.

Per acabar, val a dir que el valor d'aquestes fotografies és reforçat pel treball de recerca que aporten els autors dels textos, Vicenç Relats i Pere

ric en tendresa i truculència, sí, però també en dislocacions i claredat, en humor i desesperança, en xarlotades i reflexions d'una fondària abissal que posen de manifest la curta distància que separa l'ordre de la subversió. «És un llibre absolutament explosiu, diferent, mordaç, únic», s'afirma a la contraportada, on també s'insinua que Bardera posseeix la irreverència de Quim Monzó, la imaginació de Pere Calders, la ràbia de Víctor Català i el sarcasme d'Espriu. Pot semblar exagerat, però fins i tot els lectors més escèptics hauran d'admetre que aquesta anologia insòlita fa molt més que beure de la tradició literària catalana i esde-

vé (almenys per als que s'apropin per primer cop a la narrativa de Bardera) una proposta originalíssima, fruit del treball i, sobretot, del talent.

BARDERA, Damià. *Un circ al pati de casa*. Barcelona: Empúries, 2019. 154 p.

RELATS, Vicenç; TORO, Pere. *El Port de la Selva, imatges i històries de l'ahir*. Santa Eulàlia de Ronçana: Gent i Terra Editorial, 2019. 120 p.

Toro, que contextualitzen els llocs i les escenes capturades. En definitiva, es tracta d'un llibre valuós per l'experiència estètica, com a mitjà per al coneixement, i pels continguts històrics dels textos que enriqueixen el relat visual del Port de la Selva.

